

Elektronisk informasjonsmarked

Utgitt med støtte av Europakommisjonens DGXIII/E, INFO2000-programmet

-Norge er ikke i takt med Europa

En uke fikk 35 jurymedlemmer til disposisjon for vurdering av de 485 innsendte bidragene til EuroPrix 99. Arild Vaagland, vår representant, forteller om et meget profftt opplegg, med karakterutdeling, tverrfaglighet og argumentasjon etter klart definerte kriterier. - De beste er nominert, ingen andre hensyn er lagt til grunn, forsikrer han oss. Under Bokmessen i Frankfurt ble resultatet av deres arbeid fremlagt i form av nominasjoner. En av disse titlene er norskprodusert, *The A-files*. - Hovedinntrykket er at finnene var vinnerne, sier Vaagland.

Ukesoppholdet som multimediamommer i Salzburg, har overbevist Vaagland om at EuroPrix er og fortsatt vil være en av de desidert viktigste konkurransene i Europa. - Den solide organiseringen, deltakelsesgrunnlaget fra absolutt hele Europa, omfanget i innsendte arbeider og den markedsføringsimpulsen arrangementet gir, fremhever EuroPrix.

Evaluation criteria

- Quality and comprehensiveness of content
- Ease of use: Functionality, navigation and orientation
- Value added through MM (interactivity)
- Attractiveness: Aesthetic value, screen-design
- Quality of technical realisation

Europas kriterier Vaagland påpeker at konkurransen setter også standarden i forhold til hvilke kriterier som skal legges til grunn for bedømmingen av god multimedia. Dette er viktig, men selvfølgelig også betenkelig. - Om bransjen tar utgangspunkt i disse kriteriene, vil vi kanskje øke kvalitetsstandarden på europeiske produkter. Samtidig kan jo også slike kriterier føre til en harmonisering som kan forflaute bredde og originalitet. Likevel, bransjen er fremdeles både ung og liten rundt om i Europa. Bare se på vårt eget land! Jeg er overbevist om at vi bør bestrebe oss på å komme i takt med det som skjer i Europa. Et første kritt er å koordinere kriteriene i våre hjemlige multimediamkonkurranser med dem som gjelder for EuroPrix. Disse er basert på hva et europeisk marked forlanger, og tilfredsstillende vi dette, vil veien til kommersialisering bli adskillig kortere, mener han.

Nye navn på Generaldirektoratene (DG) innen EU

Secretariat General
Legal Service
Press and Communication Service
Economic and Financial Affairs DG
Enterprise DG
Competition DG
Employment and Social Affairs DG

Multimediaregi savnes Fem av 28 nominerte arbeider er med finsk signatur. Dette skyldes ikke at det er Finland som i år er verter for prisutdelingen. - Nei, det er ikke tatt hensyn til annet enn faglig standard. At finnene dominerer, skyldes at de ligger i forkant på europeisk nivå. De har klart å etablere gode, samhandlende kreative og teknologiske miljøer. Samtidig har de ofte en original tilnærming til produktene sine. Dette har de sannsynligvis fått til fordi de har rekruttert dyktige regissører som behandler multimedia på egne premisser. En produksjon trenger ikke være kompleks hverken i teknologi eller informasjonsinnhold for å nå opp, men den må ha en god ide. Den må fortelle noe, og bruke mulighetene i mediet til å fenge brukeren. Det vi ser i norske produksjoner er at de er vel laget, men ofte kjedelige. De er for "mainstream", garderte på en måte, og havner derfor på en treer eller firer på karakterskalaen. Dette er dommerens dom over det norske.

Arild Vaagland

INFO2000 og IST under 5. RP legges under *Information Society*.
Agriculture DG
Transport DG
Environment DG
Research DG
Joint Research Centre
Information Society DG
Fisheries DG
Internal Market DG
Regional Policy DG
Energy DG
Taxation and Customs Union DG
Education and Culture DG
Health and Consumer Protection DG
Justice and Home Affairs DG
External Relations DG
Trade DG
Development DG
Enlargement DG
Common Service for External Relations
Humanitarian Aid Office
Eurostat
Personnel and Administration DG
Inspectorate General
Budget DG
Financial Control DG
European Anti-Fraud Office
Joint Interpreting and Conference Service
Translation Service
Publications Office

Nominasjonen i Frankfurt

Guri Verne

FORSKNINGSRÅDETS PROGRAMMER:

er et forsknings- og utviklingsprogram som retter seg spesielt mot tjenesteytende sektor. Det skal frembringe ny kunnskap om bransjer, tjenester og prosesser, og finansiere prosjekter som tar opp utfordringer for tjenesteytende sektor knyttet til utviklingen innenfor informasjonsteknologi. Hensikten er utvikling av nye tjenester samt bruk av teknologi for å forbedre eksisterende tjenester.

Nasjonale Informasjonsnettverk er et program som gjennom utvikling av pilotprosjekter innenfor nettverksteknologi skal demonstrere nytten av elektronisk baserte samarbeidsformer overfor aktører fra privat og offentlig sektor. Det skal også sørges for at slike nettverk vil fortsette av egen kraft etter at demonstratorperioden er over.

PROGIT, IT-industri og grafisk industri, retter seg mot industrielt orienterte bedrifter med produkter som er basert på informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT): Produsenter av elektronikkprodukter og -komponenter, data- og telekommunikasjonsutstyr, programvare- og IT-systemindustri. For grafisk industri vil prosjekter knyttet til bruk av IKT i grafiske produkter og produksjonsprosesser prioriteres.

er - i motsetning til TYIN - ikke et FoU-program, men et næringsorientert program, som skal stimulere utviklingen og støtte produksjonen av de digitale mediens innhold. Elektroniske produkter og tjenester som er nyskapende på innholdssiden vil kunne få økonomisk støtte gjennom NorskINFO2000, uavhengig av fasen prosjektet er i. NorskINFO2000 er administrativt en del av TYIN, men sekretariatet ligger under Norsk Regnesentral.

De nominerte til årets EuroPrix Multimedia Art ble bekjentgjort under bokmessen i Frankfurt 13. oktober. Østerrikes Finansminister Hannes Farnleiter strålte som en sol og innledet utdelingen av nominasjoner med å si at "there is not longer remote areas, only remote people". For tre-fire år siden lå Europa klart bak USA i multimedia-produksjon. Blant annet på grunn av EuroPrix er dette forspranget i ferd med å innhentes, påstår arrangørene av EuroPrix.

En av fjorårets vinnere åpnet ved å fortelle om hvor viktig prisen hadde vært for ham i året som har gått. Selv om prisen bare er ære og berømmelse, og ikke penger, er dette viktig i et hardt konkurrerende marked.

Finansminister Farnleiter delte ut nominasjoner sammen med Mr. EuroPrix himself, Peter Bruck fra Østerrike. Hver enkelt nominert ble kalt opp og stilt to-tre spørsmål. Den eneste norske som således fikk æren av å si noe velvalgt ved denne anledning var Kari-Anne Haugen fra IGEP CD-ROM Consortium ved Aschehoug & Co. "The A-files" er nominert i klassen for "Supporting Multilingual Europe".

EU stilte hverken med kommisjonæren eller hans nestkommanderende. Østerrike stilte med representanter av høyere rang enn EU stilte med. Et pussig forhold, som antageligvis sier noe om den relative støtten til EuroPrix fra henholdsvis Østerrike og EU. Finansieringen av prisen i år står Østerrike for, og det er finnene som dekker kostnadene ved selve prisutdelingen.

Det var noe færre påmeldte i år enn i fjor. Imidlertid var kvaliteten høyere, hvilket ser ut til å være en god utvikling. Langt flere Internett-produksjoner var påmeldt i år enn i fjor, men fortsatt domineres konkurransen av CD-ROM-produksjoner.

De fleste land fikk inn én nominert, men Finland og Tyskland dominerte med flere hver. I forhold til folketallet fikk finnene desidert best uttelling. Fordelingsmessige hensyn er ikke tatt, kunne juryen fortelle.

Fra Norge var det bare 9 påmeldte, så én nominert blant disse må vi være fornøyd med. Til sammenligning hadde Østerrike 50 påmeldte, men bare én nominert. Fra Finland var det påmeldt 28 produksjoner, som resulterte i 4 nominerte.

En svakhet ved arrangementer er at deltakerne forutsettes å melde seg på selv. Det gjøres ingen nasjonale finaler, og ingen systematiske forsøk på å plukke ut de beste fra hvert land. Det er heller liten påvirkning på kategoriene. Dette bør forbedres for å flytte EuroPrix ut av en ren EU-politisk kontekst, hvor det politiske prosjektet er viktigere enn det Multimedia-faglige. Ved nasjonale finaler vil det være lettere å skape bredere interesse rundt prisen, og man vil oppnå et mer representativt utvalg av

kvalitetsprodukter fra de forskjellige landene.

Enn så lenge får vi smøre oss med tålmodighet, og ønske "The A-files" lykke til under prisutdelingen 21. november i Tampere i Finland.

Vil du delta under det 5. Rammeprogram?

Da trenger du kanskje hjelp til å finne en egnet samarbeidspartner, oversikt over prosjekter av interesse eller mer informasjon om selve rammeprogrammet. IST Adviser er en gratis netjtjeneste som har

til hensikt å dekke ditt informasjonsbehov. Konsulter tjenesten under adressen

<http://advisereu.vws.co.uk>

GRID-Arendal med INFO2000 prosjekt om eutrofiering i Østersjøen

BOING står for Baltic On-line Interactive Geographical and Environmental Information Service. BOING er et strategisk demonstrasjonsprosjekt som fokuserer på å gjøre informasjon om overskuddstilførsel av nitrogen og fosfor og derpåfølgende eutrofiering av Østersjøen bedre tilgjengelig for beslutningstakere og allmennheten over Internett. Prosjektkonsortiet består av GRID-Arendal, det Finske Havforskningsinstituttet, Institusjonen for Systemøkologi ved Stockholms Universitet og Ardea AB, et lite svensk miljøkonsulentfirma. I utviklingen av prosjektforslaget var en rekke andre aktører involvert, bl.a. Helsinki Kommissjonen (HELCOM) og International Commission of the Exploration of the Seas (ICES).

God erfaring

GRID-Arendal (<http://www.grida.no>), et miljøinformasjonssenter under FNs miljøprogram, har siden 1991 hatt et spesielt program for å gjøre ny og 'gammel' miljøinformasjon fra Østersjøregionen mer tilgjengelig for beslutningstakere, forskere og allmenheten ved hjelp av ulike former for IT, spesielt Geografiske Informasjon System (GIS) og Internett. Eksempler på dette er bl.a. det Internettbaserte informasjonsnettverket ballerina (<http://www.baltic-region.net>). Dette er hovedinngangen for alle med interesse for ulike miljøspørsmål i denne regionen med 85 millioner innbyggere fordelt på 14 land inkludert Norge. Baltic GIS (<http://www.grida.no/baltic/>), et annet eksempel, er Europas mest innholdsrike GIS og kartdatabase på Internett for en internasjonal, grenseoverskridende miljøregion. Gjennom disse initiativene har GRID-Arendal fått gode erfaringer i mulig-

hetene for og begrensninger i å gjøre såkalt offentlig informasjon tilgjengelig for å spre miljøkunnskap og ikke minst gjøre beslutninger bedre for en internasjonal miljøregion. Disse erfaringene har vært sentrale i BOING prosjektets utarbeidelse.

Prosjektet fokuserer på følgende aspekter:

- Integrasjon av forskjellige typer av data og informasjon og spredningen av disse i en sammensveiset og 'sentral' informasjonstjeneste basert på Internetteknologi
- Tilføring av ny informasjon (på Internett) som tidligere ikke har vært tilgjengelig p.g.a. ulike årsaker
- Ideutveksling for økt informasjonsflyt av miljødata i Østersjøregionen ved hjelp av møter og workshops med ulike nøkkelaktører

Valget av temaområde er gjort ut fra at eutrofieringsproblemet er det mest sentrale, og på sett og vis det mest integrerende av alle miljøproblemer som Østersjøregionen sliter med.

Det er tre brede målgrupper for denne informasjonstjenesten, (i) internasjonal og nasjonale beslutningstagere, (ii) forskere og (iii) allmenheten/skolesektoren.

Finansiering

Initiativtaker til BOING, Dr.Scient Sindre Langaas, sier at man selvsagt er stolte over å komme gjennom EU-kommisjonens INFO2000 nåløye, men at man samtidig har litt (økonomiske) ambivalente følelser pga. prosjektets 50/50 finansieringsmodell. For et fullstendig ikke-kommersielt prosjekt som dette vil det bli en utfordring å finne de matchende 50 prosentene som

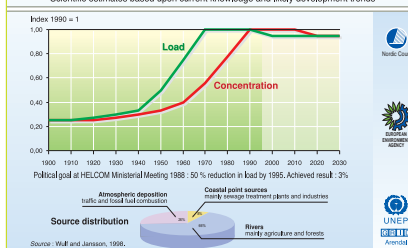
Etter først å ha fått avslag to ganger fra INFO2000 programmets Call for Proposals for Exploiting Europe's Public Sector Information fikk GRID-Arendal nylig overraskende beskjed om at Kommisjonen nå hadde funnet ytterligere noen euro, nærmere bestemt 483 tusen, nederst på kistebunnen til deres foreslåtte BOING prosjekt. Dette er eneste INFO2000 prosjekt med norsk konsortiumleder. INFO2000 er EU kommisjonens program for å stimulere utviklingen og bruken av multimedia informasjon i Europa.

kreves. Med basis i et antall pågående og blivende prosjekt med samme metodiske eller geografiske fokus, samt eventuell ny norsk støtte, håper han at dette lar seg løse.

BOING vil demonstrere følgende typer Internettressurser:

- Encyclopedia; tekster som beskriver problemkomplekset og binder sammen informasjonstjenesten til en sammensveiset enhet, til tross for at den fysiske vil være distribuert.
- Data og informasjonslevering, inkluderende nedlasting av datasett i vitenskapelige dataformater og Microsoft office.
- Analytiske tjenester, som f.eks. søkbar tilgang til SQL databaser.
- Kartografiske tjenester, bruk av WebGIS for konstruksjon av individuelt tilpassede kart.

Trends in Nitrogen Loads and Concentrations, Baltic Sea, 1900-2030
Scientific estimates based upon current knowledge and likely development trends

For mer informasjon om prosjektet, vennligst ta kontakt med BOINGs prosjektleder Bertil Hägerhall hagerhall@grida.c.se Telefon: +46 - 18 60 11 14 eller GRID-Arendals informasjonsleder Åke Bjørke bjorke@grida.no Telefon: 37035650

Norsk deltakelse i EU-programmer knyttet til fremveksten av Informasjons- samfunnet

Regjeringen prioriterer internasjonalt samarbeid for å fremme informasjons- og multimediautvikling, språklig mangfold og forståelse av informasjonssamfunnet. Innenfor Nærings- og handelsdepartementets ansvarsområde deltar Norge i tre EU-programmer som ikke omfattes av EUs rammeprogram for forskning. Det gjelder INFO 2000, PROMISE og Handlingsplan for sikrere bruk av Internett. Samarbeid på tvers av landegrensene er avgjørende, ikke bare for å kunne holde et høyt faglig nivå innen norske forskningsmiljøer, men også for å etablere kontakter og allianser i andre land. Vi gir her en kortfattet presentasjon av programmene, slik det er beskrevet i Nærings- og handelsdepartementets budsjettforslag.

INFO2000

Norge har i perioden 1996-99 deltatt i EU-programmet INFO 2000 som skal stimulere europeiske informasjonsprodusenter til å utvikle nye multimedia-produkter og nettbaserte tjenester. INFO 2000 tar utgangspunkt i overgangen fra trykt informasjon til elektronisk publisering, med spesiell fokus på interaktive multimedia-tjenester.

Målet er å styrke europeiske bedrifters stilling innenfor kommersielle informasjonstjenester slik at disse bedre skal kunne hevde seg i den globale konkurransen på dette området. Prosjektet MIDAS-Net (Multimedia Information, Demonstration And Support Network), hvor ca. 110 organisasjoner og firmaer i Europa deltar, er et viktig virkemiddel under INFO 2000 for å nå dette målet. MIDAS-Net i Norge er en del av det europeiske nettverket.

INFO 2000-programmet har en total kostnadsramme på 65 mill. Euro. Programmet er mer markedsrettet enn prosjektene under EUs 4. rammeprogram for FoU. Siden januar 1998 har ansvaret for Norsk INFO 2000 ligget i Norges forskningsråd som en del av Forskningsrådets program innen tjenesteyting og infostruktur (TYIN). Norge har to nasjonale eksperter i EU-kommisjonen knyttet til INFO 2000-programmet.

På bakgrunn av multimedienæringsens stadig større betydning i informasjonssamfunnet, og resultater som er framkommet av den foreløpige evalueringen av INFO 2000-programmet, planlegger Kommisjonen en videreføring av programmet. Virksomheten i 2000 vil rette seg mot forberedende aktiviteter til et planlagt oppfølgingsprogram fra 2001.

Mål og strategier

Aktiviteter innenfor INFO 2000-programmet i 2000 vil inkludere oppfølging av MLIS-programmet, jf. nedenfor. Videre vil utvikling av språkteknologi for å ivareta Europas språklige mangfold, styrke kapitaltilgang for små og mellomstore innholdsprodusenter og deres tilgang til offentlig informasjon lettere, være viktige innsatsområder. Den nasjonale satsingen vil støtte oppunder programmets hovedmål, og de nasjonale aktiviteter i 2000 vil være konsentrert om:

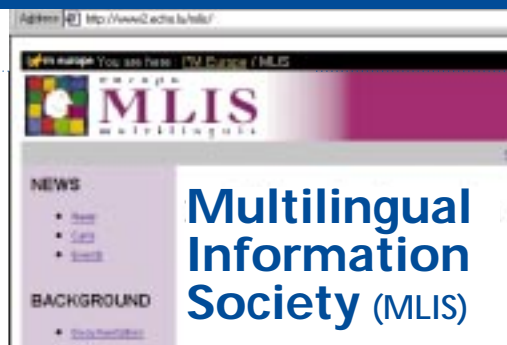
- oppfølging av og deltakelse i EUs forberedelser til en videreføring av INFO 2000
- synliggjøring av norske interesser og aktører i EU og på det europeiske markedet
- aktiviteter knyttet til en profesjonalisering og internasjonalisering av norsk multimediebransje
- oppfølging og tildeling av støtte til nasjonale prosjekter innen virkeområdet til INFO 2000

<http://www.echo.lu/info2000/infhome.html>

for informasjon fra EU

Begreper og fremgangsmåter
Under adressen
<http://www2.echo.lu/intro/da/howtop.html#is>
gis en kort veiledning i aktiviteter og begreper innenfor INFO2000, MLIS og andre program som gjennomføres i regi av Europakommisjonen.

NEWSDESK

EU igangsatte i 1997 programmet Multilingual Information Society (MLIS) for å fremme språklig mangfold. Programmet gjaldt for perioden 1997-99.

Hovedmålsettingen med norsk deltakelse i MLIS-programmet er å styrke bruk av norsk i informasjonssamfunnet og medvirke til å utvikle norsk språkteknologi i norske små og mellomstore bedrifter. Det er fire hovedmålsettinger for MLIS-aktivitetene:

- øke kjennskapen til og stimulere fremveksten av flerspråklige tjenester som tar i bruk språkteknologier, -ressurser og -standarder
- skape gode vilkår for utvikling av språkindustri
- redusere kostnadene ved å overføre informasjon mellom språk
- medvirke til å opprettholde det språklige mangfold.

MLIS-programmet forvaltes av Kulturdepartementet med delfinansiering av Nærings- og handelsdepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Det er opprettet et nasjonalt sekretariat for MLIS ved IDÉ AS som ivaretar oppfølgingen av programmet i Norge.

<http://www.echo.lu/mlis/>

for informasjon fra EU

Newsdesk skal gi oversikt over europeisk IT-politikk, teknologiutvikling og hva Kommisjonen selv foretar seg i utviklingen av Informasjonssamfunnet.

<http://www.echo.lu/news>

PROMISE

PROMISE (Promoting Information Society in Europe) er et program for perioden 1998-2002 som tar sikte på å øke bevisstheten om informasjonssamfunnet i næringsliv, offentlige institusjoner og i befolkningen i Europa.

Programmet ble vedtatt av EUs Ministerråd 30. mars 1998. De samlede kostnadene til PROMISE er beregnet til 375 mill. kroner for programperioden. Norge har deltatt på midlertidig basis fra 1. januar 1999 og permanent fra 1. august 1999, jf St.prp. nr. 83 og Innst. S. nr. 239 for 1998-99.

Nærings- og handelsdepartementet har ansvar for norsk deltakelse i programmet, og sekretariatet er lagt til Norges forskningsråd. Fagutvalget for Norsk INFO2000 er utvidet og vil også ha denne funksjonen for PROMISE. Innenfor rammen av PROMISE-programmet skal en nasjonal ekspert fra EFTA-landene være knyttet til EU-kommisjonen. Eksperten er norsk og ble tilsatt 1. januar 1999.

Mål og strategier

Hovedmålsettingen med Norsk PROMISE er å følge opp PROMISE-aktivitetene i EU og øke bevisstheten om informasjonssamfunnet i næringslivet, offentlige institusjoner og befolkningen for øvrig.

Norges forskningsråd skal rapportere til departementet, og ved vurdering av sekretariatets arbeid vil departementet bl.a. legge vekt på antall arrangerte seminarer og andre egnede tiltak for å informere om og bevisstgjøre målgruppen når det gjelder informasjonssamfunnets muligheter og utfordringer. Et annet oppfølgingskriterium vil være graden av kontakt mot EU og informasjon til norske bedrifter og aktører om aktivitetene i EU.

<http://www.ispo.cec.be/promise/>

for informasjon fra EU

Opera skal utvikle nettleser med støtte fra Kommisjonen

Norske Opera vil også nyte godt av prosjektmidler fra Kommisjonen. Selskapet er deltaker i et samarbeid som er innstilt til midler for å etablere nettlese for seks av Europas minoritetsspråk, eller lesser used languages, som det heter i prosjektformålet. Opera er tiltenkt rollen som utvikler av nettleseren, i følge Lars Frelsøy i Opera.

Handlingsplan for sikrere bruk av internett

Handlingsplanen for sikrere bruk av Internett (Action Plan on Promoting Safe Use of the Internet) er et 4-årig EU-program for perioden 1999-2002 med en samlet økonomisk ramme på 25 mill. Euro.

Hovedmålet er å etablere egnede mekanismer for å bekjempe ulovlig bruk av internett og tilrettelegge for ytterligere vekst i europeisk internettindustri. Handlingsplanen skal bidra til at det etableres et rammeverk for sikrere bruk av internett basert på selvregulering i industrien, utvikling av mekanismer for filtrering og klassifisering av innhold og opplysningsvirksomhet. Planen ble formelt vedtatt av EUs ministerråd i januar 1999. Arbeidet på nasjonalt nivå koordineres av Kulturdepartementet, som vil legge fram en proposisjon for Stortinget om samtykke til norsk deltakelse i handlingsplanen i løpet av høsten 1999. Norge har deltatt i programmet på midlertidig basis i 1999. Programmet har faglige koblinger til bl.a. INFO 2000-programmet og EUs 5. rammeprogram for forskning.

Mål og strategier

Hovedmålsettingen for norsk deltakelse i handlingsplanen er å bidra til å etablere rammebetingelser for sikrere bruk av internett og styrke norske internettbedrifters konkurransevne. Deltakelse i handlingsplanen er viktig som et ledd i oppfølgingen av St.meld. nr. 41 for 1998-99 Om elektronisk handel og forretningsdrift. Det er viktig med internasjonalt samarbeid for å bekjempe ulovlig og skadelig innhold på internett. Problemets internasjonale karakter gjør det vanskelig for Norge å gripe inn utenfor eget jurisdiksjonsområde. Det er også nødvendig å mobilisere aktørene til å inn ta en bevisst og aktiv holdning til det innhold som formidles gjennom selvregulerende ordninger. Nasjonale tiltak, bl.a. utvikling av selvregulerings- og overvåkningsmekanismer, vil kunne få bedre effekt gjennom internasjonalt samarbeid.

<http://www.echo.lu/iap/>

for informasjon fra EU

Hva skjer etter INFO2000?

Marianne Røgeberg i Nærings- og handelsdepartementet sier at regjeringen nå forbereder videre samarbeid med EU om et program som skal avløse INFO2000. Dersom tingene går som planlagt når besluttede myndigheter får forslagene til behandling, vil det fra år 2001 etableres et nytt program med arbeidstittelen SPICE.

Vi har uttalt oss positivt til et program som skal avhjelpe kapitaltilgangen for små- og mellomstore bedrifter innen IKT, bidra til kommersiell utnyttelse av offentlig informasjon samt fortsette den satsingen som nå er omfattet av MLIS-programmet. INFO2000 avsluttes ved nyttår. Vi ønsker likevel å opprettholde den strukturen som er etablert ved NorskINFO2000/ MIDAS-NET gjennom år 2000, selv om det ikke finnes en tilsvarende europeisk satsing. Hovedoppgavene blir da å evaluere vår innsats innen INFO2000 samt forberede den kommende aktiviteten innenfor SPICE, sier Røgeberg.

Nasjonale eksperter

At vi er representert i EU sine organer, har blitt fremholdt som særskilt betydningsfullt, både i forhold til påvirkningsevne og informasjonstilgang. I dag har Norge tre nasjonale eksperter knyttet til Kommisjonen og dens arbeid med Multimedia og Internett. To av dem arbeider innenfor rammen av INFO2000, mens den tredje er ekspert under PROMISE-programmet. I tillegg skal en nordmann plasseres som nasjonal ekspert under Action Plan on Promoting Safe Use of the Internet (IAP), hvis formål er å bidra til reduksjon av ulovlig og skadelig innhold på nettet. Hvem dette er, vet Røgeberg ennå ikke, men ansettelsesprosessen er i sin avsluttende fase. Dette sorterer imidlertid under Kulturdepartementet.

EU's direktiver for ehandel

EU ønsker å stimulere elektronisk handel, både som et nytt marked for små- og mellomstore bedrifter og for å bidra til å styrke det indre markedet. EU ser sin rolle som å være en pådriver overfor næringslivet og nasjonale myndigheter, og til å bedrive politikktutforming gjennom direktiver. Direktivene blir implementert i de forskjellige EØS- og medlemslandene ved at den nasjonale lovgivning tilpasses kravene i direktivene.

Det er i de senere årene laget fire direktiver som har spesiell relevans for elektronisk handel. Det dreier seg om

- Ehandels-direktivet (On certain legal aspects of electronic commerce)
- Elektroniske signaturer (On a common framework for electronic signatures)
- Fjernsalgsdirektivet (On the Protection of Consumers in respect of Distance Contracts)
- Personvern-direktivet

Personvern-direktivet er under innarbeidelse i norsk lov gjennom den nye personvernloven, som er til behandling i Stortinget, og ventes ferdig i februar 2000. Det legges opp til et høyt beskyttelsesnivå for personopplysninger, og aktiv opplysningsplikt ved innsamling av persondata.

Fjernsalgsdirektivet er også under innarbeidelse i norsk lovgivning, og ventes ferdigbehandlet i juni 2000. Direktivet går ut på å beskytte forbruker mot enkelte former for markedsføring, og stiller krav til spesifikke vareopplysninger fra selger.

De to første direktivene er forslag som ennå ikke har vært gjennom EU's politiske behandling, og dermed heller ikke norsk politisk behandling. Ehandelsdirektivet slår fast at for elektronisk handel følges lovgivningen i opphavslandet, for multinasjonale bedrifter i det landet hvor bedriften har sin største aktivitet. Dette gjelder uavhengig av hvor f.eks. en Web-server er plassert fysisk.

Direktivet legger opp til at nasjonal lovgivning ikke skal hindre det indre markedet, og det skal heller ikke forplikte leverandører til å overvåke innhold i sine elektroniske butikker. Nasjonal lovgivning skal påby at det finnes lett tilgjengelig informasjon om navn, adresse, organisasjonsnummer etc for

tjenestetilbyder. Videre skal avsender av epost for markedsføring påbys å sjekke og respektere såkalte "opt-out" registre, lister over personer som ikke ønsker å motta reklame gjennom epost. Lovgivningen må tillate bruk av elektroniske kontrakter.

Elektroniske signaturer er en metode for å sikre at et elektronisk dokument har den avsender det påstår å ha, og at det ikke er endret urettmessig underveis. EU, EØS- og medlemslandene skal arbeide for å promotere bruken av elektroniske signaturer. Lovgivningen i de forskjellige landene må ikke hindre elektroniske signaturer. I Norge foregår det en kartlegging av formkrav i alt lov og regelverk med sikte på å fjerne ugrunnete hindringer for elektroniske signaturer og kontrakter. Hensikten er å luke ut f.eks. bestemmelser som bindes opp til papirbasert kommunikasjon, som f.eks. at en signatur skal være "blått blekk på papir" (som de har i Sverige).

For alle de nevnte direktivene virker hensyn til å stimulere næringen godt balansert med hensyn til samfunns- og forbrukerhensyn. Direktivene er i hovedsak i tråd med norsk politikk for ehandel, slik den er beskrevet i Stortingsmelding 41 (1998-1999) "Om elektronisk handel og forretningsdrift". Både EU og norske myndigheter ser sin rolle i forhold til ehandel som å legge rammebetingelsene til rette, promotere bruk og stimulere næringen til å etablere kjøreregler.

Norsk PROMISE har lansert sitt eget nettsted

PROMISE er et EU-program med formål å promotere informasjonssamfunnet i Europa. Navnet er forkortelse for PROMoting INFormation Society in Europe. Programmet er i Norge plassert under Nærings- og Handelsdepartementet, men samarbeider også med andre departementer og organisasjoner. Midlene til programmet er bevilget over statsbudsjettet, og tildeles via Norges forskningsråd.

Programmet er samfunnsorientert - ikke teknologisk orientert. Det norske sekretariatet, med leder Ivar Solheim, har etablert hjemmesiden <http://www.nr.no/promise/>. Han ber interesserte spesielt bidra til seksjonen Bra Praksis. Dette er en samling gode norske eksempler på hva informasjonssamfunnet kan innebære.

URL-adresser:

I* M EUROPE

<http://www2.echo.lu/>

CORDIS - partnersøk

<http://www2.cordis.lu/>

Legal Advisory Board

<http://www2.echo.lu/legal/en/labhome.html>

Bibliotek og IT

<http://www2.echo.lu/libraries/en/natpol.html>

Virtuelt senter

- Sakte men sikkert siger fjernarbeidsteknikker inn i norsk arbeidsliv, skriver Willy Bakkeli, prosjektleder for et virtuelt "Senter for fjernarbeid" på Internett.

- Fjernarbeid er ikke lenger spesielt nytt eller fremmed. Likevel er det ofte vanskelig å finne allsidig informasjon om fjernarbeid, fjernsamarbeid og fleksible arbeidsformer med en norsk innfallsvinkel. Her har et "virtuelt senter for fjernarbeid" sin oppgave — å være et formidlings-senter for anvendt fjernarbeid.

Stikkord for det generelle innholdet som bygges opp er hvordan fjernarbeidsformer utvikles, nyhetesformidling, organisasjon, ledelse, samfunn, teknologi, lover og avtaler samt arbeidsmiljø. Ofte skorter det på innsikt i hva fjernarbeid fører til for ansatte og bedrift. Dårlige forberedelser og lite kunnskap om konsekvenser har nok gjort at enkelte har mindre bra erfaringer med fjernarbeid.

Fysisk holder "Senter for fjernarbeid" til på Landbruks-senteret i næringsparken Rudshøgda i Ringsaker midt mellom Hamar og Lillehammer.

- Vi vil lage det møtestedet som vi selv har savnet når problemer har dukket opp i vår fjernarbeidertilværelse, sier Bakkeli. Særlig har små og mellomstore bedrifter vanskelig for å få oversikt over alle de konsekvenser som

for fjernarbeid på Internett

- Mjøsregionen med sin milde og vakre natur og muligheter for friluftaktiviteter er en av flere grunner til at mange synes det er godt å bo der. - Brukt på riktig måte kan fjernarbeid og fleksible arbeidsformer utvikle næringslivet og bidra til å trekke aktiviteter og kompetanse til innlandsdistriktene, sier prosjektleder Willy Bakkeli i "Senter for fjernarbeid".

Erfaringsutveksling

Samtidig med oppbyggingen av faktastoff vil senteret også presentere erfaringer med fjernarbeid, fleksible arbeidsformer og fjernsamarbeid. Det vil de gjøre på tre måter. Jevnlige vil de lage lenker til nyhetsmedier innen Skandinavia med fokus på fjernarbeid og arbeidsliv. Dernest blir det formidling av erfaringer gjennom intervjuer og rapporter fra bedrifter og fjernarbeidere i innlandet. Gjennom samarbeid med andre som er interesserte i problematikken, håper vi også å kunne formidle erfaringer fra andre steder i landet. Erfaringer fra både privat og offentlig virksomhet er aktuelle. Ekstra interessante "case" som gir innblikk i spesielle områder vil bli beskrevet mer detaljert og systematisk. Særlig det siste nivået vil være ressurskrevende — slik at vi tar sikte på f.eks å støtte oss til studenter og miljøer som behandler en problemstilling i dybden. Målet med slike erfaringsbeskrivelser er å gi konkretisering og substans til problemstillingene.

I utlandet er det mye stoff om fjernarbeid eller "teleworking" eller "distansarbeid" som svenskene sier. - Likevel mener vi det er behov for et nettsted med fokus på norsk virkelighet, sier Bakkeli - Vi omtaler forskjellige fjernarbeidsformer, momenter for og mot forskjellige løsninger. Her vil du finne beskrivelser av tekniske løsninger med vekt på å forklare det enklest mulig. Vi føler nemlig at også primært ikke-teknologisk orienterte fjernarbeidere trenger et sted der de kan få forståelse og kunnskap ut i fra sitt stæsted.

- Vi ønsker å legge til rette konkret og praktisk informasjon, forklare begreper og gi veiledning i hvordan den enkelte bedrift og ansatte kan finne gode strategier og løsninger.

fjernarbeid fører med seg. De har heller ikke de samme ressursene som store bedrifter har. Brukt på riktig måte kan fjernarbeid og fleksible arbeidsformer utvikle næringslivet og bidra til å trekke aktiviteter og kompetanse til distriktene. Når en bedrift, eller enkelt ansatt tenner og ser mulighetene — da kan de ikke få informasjon fort nok. Det er en av de oppgavene "Senter for fjernarbeid" gjerne vil ta på seg. Senteret skal utvikle seg til en kompetansebedrift innen fjernarbeid og fleksible arbeidsformer.

Mange bedrifter har ikke "modnet" nok til å ta skikkelig tak i fjernarbeidsproblematikken. Ofte arbeider enkeltstående fjernarbeidere i bedriften over avstand uten at bedriften synes det er nødvendig å tilpasse den interne kommunikasjonen, justere ledelsesformer og andre avtaleunderlag i bedriften til en ny situasjon. Det kan gå bra med få teknologisk selvhjulpne fjernarbeidere i forsøksperioden. Men når ordningen utvides til flere medarbeidere krever det mer bevissthet og aktivitet fra ledelsen. Fjernarbeid og fleksible arbeidsformer er ikke bare et teknisk anliggende. Det har konsekvenser for hvordan en bedrift fungerer. Manglende forståelse for dette har gjort at mange bedrifter har fått problemer med fjernarbeid og fleksible arbeidsformer når flere blir med på ordningene.

Primæraktiviteter ved senteret ut 1999:

- Oppbygging av et "Virtuelt senter for fjernarbeid" på Internett
- Innsamling og beskrivelse av "case" og erfaringer innen fjernarbeid, fleksibelt arbeid og fjernsamarbeid i innlandsregionen.

Senteret har drevet kontaktvirksomhet i forhold til regionens næringsliv, bedrifter og enkeltpersoner, fylkeskommunen Hedmark og Oppland og Ringsaker kommune.

Nærkontor for mjøspendlere

Senter for fjernarbeid har egentlig sitt utspring i Mjøsen pendlerforening. Fra Mjøsområdet er det mange som dag- eller ukependler inn til Oslo — med tog, buss eller egen bil. Det ble tatt initiativ til et nærkontor for pendlere i Landbruks-senteret på Rudshøgda i Ringsaker midt mellom Hamar og Lillehammer. Prosjektgruppen for det virtuelle fjernarbeids-senteret har alle lang erfaring med fjernarbeid.

- Vi synes at fjernarbeid er spennende, - ikke minst fordi det griper inn i mange områder av arbeidslivet og dets utvikling, fremhever Bakkeli. - Mye av drivkraften for å arbeide med dette prosjektet er spenningen med å orientere seg i dette møtepunktet mellom teknologi, arbeidsliv- og samfunnsutvikling. - Støtten til prosjektet vårt fra INFO2000 er en kjempeoppmuntring, sier Bakkeli. — Det gir oss økte muligheter.

Internettadressen til "Senter for fjernarbeid" er

<http://www.fjernarbeid.net>

- Vi er takknemlige for innspill og bidrag til nettstedet vårt, sier Bakkeli.

willy@fjernarbeid.net

(alfanummer 88 00 55 99)

NORSKE

EU ForskningsInfo

<http://www.sol.no/eufou>

Agderforskning

<http://www.agderforskning.no/>

InfoSøk

<http://www.ub.ntnu.no/infosok>

Norsk Diane Senter

<http://www.ub.ntnu/diane.html>

Norsk Regnesentral

<http://www.nr.no>

NORBASE

<http://info.rbt.no/norbase/>

Teknologisk Institutt

<http://www.teknologisk.no/>

VINN

<http://www.vinn.no/>

IDE as (mlis)

<http://www.ide-as.com/mlis>

PROFF

<http://www.proff.no>

Multimediaforum

<http://www.mmforum.no>

IT bransjens virtuelle kontor

<http://www.itbvk.no/>

Norges forskningsråd

<http://www.sol.no/forskningsradet/>

IT-Ringen Agder

<http://www.itringen.no>

Hva er fjernarbeid?

Fjernarbeid er arbeid som utføres på geografisk avstand fra arbeidsgiver. Det virtuelle fjernarbeidssenteret vil særlig konsentrere seg om forhold der fjernarbeidet blir gjort mulig ved tele- og datateknologi. Vi definerer ellers ingen faglige begrensninger i det arbeidet som skal utføres gjennom fjernarbeid.

The European IST Prize, med premier på 1,6 millioner kroner

Under IST-programmet (Information Society Technologies) er det opprettet en spesiell pris for innovative produkter knyttet til Informasjonssamfunnet, The

European IST Prize. Hensikten med konkurransen er å bidra til å realisering i markedet, eller som det sies om målsettingen: Markedsføre og støtte fremstående resultater av utviklings-prosjekter for å stimulere gründerånd, innovasjon og konkurransemulighetene til europeisk IKT-industri.

Årets konkurranse er basert på produkter er valgt ut fra temaet innholdsutvikling. I tillegg har man lagt vekt på at teknologien kan ha et godt markedspotensielle. Det kan gis fire hovedpriser som hver representerer ca. 1,6 millioner kroner. I tillegg kan det deles ut 25 mindre priser med verdi på 40.000,- kroner. Årets priser deles ut under IST-konferansen i Helsinki som arrangeres fra 22 til 24 november.

Information Society Technologies (IST)

The Information Society Technologies Programme (IST) is a major theme of research and technological development within the European Union's Fifth RTD Framework Programme, (1998-2002). IST is conceived and implemented as a single and integrated programme that reflects the convergence of information processing, communications and media technologies.

IST has an indicative budget of 3.6 billion Euro, and is managed by DG XIII of the European Commission. The first calls for proposals were launched on 19 March 1999 and these attracted strong interest, and high quality proposals across all sectors. A second call for proposals for RTD projects and "Take-Up" measures was launched on 1 October 1999, and further calls will be made periodically throughout the duration of the Programme.

ISTweb, <http://www.cordis.lu/ist/>, is intended to be the primary information source and support environment for all interests in the programme. It serves as a gateway for people discovering the programme for the first time.

It provides all the essential information for those intending to prepare a proposal, and serves as a working environment for IST projects and consortia that are already active.

ISTweb has extensive links to related research activities in Europe and elsewhere. Extensive references are made to the ACTS, Esprit and Telematics Applications RTD programmes, which are part of the EU's 4th Framework, and which now nearing completion.

Notis om bredbånd:

Østfoldavisene på felles linje

Den Orkla-eide pressen i Østfold har nå opprettet et lokallnett med felles telelinje for trykking, regnskap og annonser. Østfold er dermed landets første fylke som har samlet alle sine aviser i ett kommunikasjonssystem.

— Dette er en del av vår opprustning i en stadig mer knallhard konkurranse mellom avisene, sier it-ansvarlig Bengt Røsth i Østlandets Blad. Vi formidler nå alt stoff mellom fylkets aviser og deres trykkerier på våre linjer, sier Roger Johansen i ETele Østfold. Avtalen omfatter også felles linjer til økonomi- og regnskapskontoret i Fredrikstad, samt et felles annonsesystem.

norsk

Info2000

Formål: INFO2000 er en europeisk fellessatsing initiert av Europakommisjonen under DG XIII. Det er et arbeidsprogram som går over 4 år (1996 - 1999) med målsetting å stimulere til utvikling og bruk av elektroniske informasjonstjenester i Europa, spesielt innenfor multimedia sektoren. Norge deltar i programmet gjennom EØS-avtalen. Norsk INFO2000 skal være en pådriver for norsk kvalitetsinnhold i elektroniske informasjonsprodukter og -tjenester, og et kontaktpunkt for norske og internasjonale aktører. Virkemidlene som Norsk INFO2000 vil benytte for å nå målene omfatter bl.a. påvirkningsarbeid, informasjon, arbeid med rammebetingelser for markedet, faglig støtte til prosjekter med spredningseffekt, samt egen prosjektinitiering. Det tas sikte på å organisere bruker-rettet kurs- og informasjonsvirksomhet, faglige seminarer og workshops og å bidra faglig til eksterne konferanser, messer og utstillinger.

norsk

Info2000 sekretariat:

NR (Norsk Regnesentral)
Gaustadalleen 23, Boks 114,
Blindern, 0314 Oslo
Telefon: 22852500 Faks: 22697660
E-post: norskinfo2000@nr.no
Internettadresse:
<http://www.norskinfo2000.no>
Faglig leder: Guri Verne
E-post: guri.verne@nr.no

